

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΟ ΠΕΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΔΩΘΕ ΠΑΛΗΧΩΡΙ

Στις δύο απέναντι βουνόπλαγιες ξαπλωμένα τα χωριά, το ένα αντικρύ στο άλλο, άστραφταν βλόσκινα και καθάρια κάτω από τόν ήλιο. Το δώθε και το κείθε Παληχώρι, δέν τ' χωρίζε μονάχα τ' όρημα που κυλούσε ανάμεταξύ τους, με τ' θυμωμένα τ' νερά κάθε φθινόπωρο και άνοιξη, αλλά και ή άμιλλα για τήν ύπεροχη, ή διαμάχη για τού καθενός τ' κατορθώματα, ό συναγωνισμός για τήν έξυπνάδα τών κατοίκων και τ' πρωτεία για τίς δόξες και τίς τσαχυνιές τού καθενός.

Ό άποσπασματάρχης έφυγε ξυπόλητος από τ' χωριό...

"Αν είχε τ' ένα χωριό τ'ο καμάρι του, είχε και τ' άλλο τ'ο δικό του. Μεγάλους άνδρες έβγαζε τ'ο δώθε Παληχώρι, μεγάλοι ξεφύτρωναν και στο άντικρυνό άμέσως.

"Αν ό γραμματικός τού Συμβολαιογραφείου στής επαρχίας τήν πρωτεύουσα ήταν άπ' τ'ο ένα χωριό, τής Έφορείας ό γραμματικός ήταν άπό τ'ο άλλο. Τ'ο δώθε Παληχώρι ύποστηριζε π'ός ό δασονόμος ήταν γέννημα και θρέμμα δικό του. Μά και τ'ο κείθε Παληχώρι είχε δικόνε του τόν κλητήρα τής Βου-

λης στήν Άθήνα.

Παινεύονταν οι μ'έν για τ'ο λογία τόν Μπλάτισσαυ'ε, π'ού έγινε και άνθηπασπαστής, είχαν να παινεύτον και οι άλλοι για τόν άπόστολο άνθηπιοίραρχο.

"Ήσαν βλέπετε και τ'α δύο ιστορικά χωριά, μ'α σπουδαία παραγωγή μεγάλων άνδρών και κατά συνέπεια εντυχιωμένα...

Τώρα τελευταία στήν ήμεροσία διάταξη ήταν τ'ο μεγάλο κατορθώμα τών δώθε Παληχωριτών, π'ού έπαξαν εις βάρος ενός λοχιού άποσπασματάρχου, π'ού είχε πάει εκεί, καταδιώκοντας τήν Ξωκλοπή.

Έλεγε άποφασίσει ό λογίας να τ'ο ρημάξει στο έξλο τ'ο χωριό, άπατώντας τήν παράδοσι τού Καλλισθένη Φοίντα, τού πάτρονος τής Ξωκλοπής στήν περιφέρεια έκεινή.

"Άλλη δόξα τού χωριού πάλι ό Καλλισθένης. Μολταύτα οι Παληχωριτες δέν τόν άναεφρασε φανερά. Τόν είχαν κρυφό καμάρι.

"Όταν έφτασε ό λογίας σ'τ'ο χωριό για να πιάσει τόν Καλλισθένη, κόνηψε σ' ένα σπίτι, έφαγε κ' ήπιε για δύο κ' ύστερα ξεπλώθηκε παραγονιάς. Ζεσταμένος από τήν πύρα τής φωτιάς, έβγαλε τ'α τσαρούχια και βυθίστηκε σ' ένα γλυκό και μαλακό ήπινο, παρήγορο κ' άναεωγονητικό, ήστερα από τήν μεγάλη πορεία τής ήμέρας.

Τ'ο πρ'οί, μ'ός σήκώθηκε, κ'ύτταξε δεξιά κ' άριστερά για να φέρσει τ'α τσαρούχια του, μ'α τ'α τσαρούχια δέν φανόντουσαν πουθενά. Ψάχνει ό λογίας, κ'ύτταει από δω, κ'ύτταει από κει... "Άφαντα τ'α τσαρούχια κ'... Φωνάζει τότε τούς νοικοκυραίους κ' έκεινοι σταυροκοπιούνται άπ' τήν κατάληξή τους και τού λένε: — Μά τί θά γίναν, καπετάνιε!.. Κά που θά τ'άβαλες και δέν θυμάσαι!.. Τί όργή! Μήπως ήσαν πεσιότερα να πετάξουνε!..

Ήρθε και ό ένωμοτάρχης κουρασμένος

Σ'έ λίγο κατέφτασε και τού χωριού ό Πάρεδρος, ένας γέρος τετραερασιμένος,

άσπρομάλλης και σκυφτός άπάνω στήν άγκλίτσα του. "Άφ'ού έξέτασε τ'ο πρ'οίμα και όσπτες, όσπτες και ξεναρωτησε, ειπε στο τέλος, σάν να τού κατέβηκε τάχα θεία φώτιση:

— Μμμ! δέ μου λές, καπετάνιε, μήπως τ'α είχες άλείψει ξύγα τ'ο τσαρούχια;

— Βέβαια.

— Άχ, μωρέ!.. Θά τ'α φάγαν τ'α παλητσούκλα!..

"Έτσι ό λογίας και τόν Καλλισθένη δέν έπιασε κ' άπ' τ'ο χωριό έφυγε ξυπόλητος! Τ'ο δώθε Παληχώρι πανηγύρισε για τ'ο κόλλο του αυτό, περ'φανεύτηκε. Δέν ήταν δά και μικρό πρ'οίμα, να διώξουν τόν άποσπασματάρχη ξυπόλητο...

"Όταν τ'ο μάθανε αυτό στο κείθε Παληχώρι, πήγαν να σκάσουν άπ' τ'ο κακό τους. "Έλτετε να κάνουν πιά κ' αυτοί κάτι. Και περιμένα περίοτασι για να δείξουν τήν έξυπνάδα τους.

Τ'ο φέραν από δω, τ'ο φέραν από κει, ώσπου μ'α μέρα ό Θεός τούς έστειλε έναν ένωμοτάρχη στο χωριό για να έκτελέσει τού Ταμία τ'α εντάλματα.

Μόνο π'ού δέν γιόρτασε τ'ο χωριό για τ'ο θεόσταλο. Τ'όν περιουή, θηραν κ' αυτοί, τού δόσανε να πη και να φάη και τόν βάλανε να κ'ινηθ'η παραγονιάς.

Κουρασμένος, βοηγμένος, ήλικωμένος, ό φτωχός ένωμοτάρχης ά κομπήσε τ'ο δ'ιλο του σ'όν τοίχο κ' έπεσε δίπλα στο τζάκι για να κοιμηθ'η, χωρίς να βγάλη ούτε τίς αρβύλλες του. Σάν βυθίστηκε σ'όν ήπινο, μπήκαν οι χωρικοί, κ'ύτταξαν καλά τήν κ'ιμαχη κ' ύστερα βγήκαν πάλι έξω ικανοποιημένοι.

Τ'ο πρ'οί, σάν σηκώθηκε ό φτωχός ένωμοτάρχης κ' ήπιε τόν καφέ του, έδωσε μ'α προθεσμία στο χωριό τ'οι να τ'α τραβήξη για τ'ο έδωθε Παληχώρι και να συνεχίσει τήν ήμεροσία του.

"Άλλά τ'οι φέρε δέν ύπήρχε στή γωνιά.

— Βρέ, π'οίνα τ'ο ντουφεκι μου;

— Ποιό ντουφεκι, καπετάνιε;

— Τ'ο ντουφεκι π'ού είχα άφήσει εδ'ω για!..

— Τί θά γίνεταν τ'ο ντουφεκι! Ποδ'όμα είχε για να φυγή;...

— Βρέ τ'ο ντουφεκι μου, σ'ας λέω. Θά με κάνετε να πάω Στρατοδικείο!..

"Έτρεξε όλο τ'ο χωριό.

— Π'ού εινε τ'ο ντουφεκι!

"Ήρθε κ' ό Πάρεδρος, σκυφτός κ' άσπρομάλλης κ' αυτός, στριβόμενος άπάνω σ'έ μ'α άγκλίτσα μακρ'ια.

"Άφ'ού έκ'ύτταξε κ' αυτός δεξιά κ' άριστερά, έμύρισε τ'ο γωνιά, δ'ομίστηκε τόν άέρα και τέλος, στ'ήνοντας τ'ο ζαρομένο του μ'ετωπο, σάν να β'ηκε τή λίσσι τού μεγάλου μυστηρίου, φώναξε:

— Χμ! Δέν μου λές, κ'ιρ καπετάνιε, μήπως τ'α είχες άλείψει ξύγα τ'ο ντουφεκι;

— Μμ, κ' βέβαια. Μπ'ορ'όσα να τ' άρ'ήσω έτσι να σκουριάση!

— Άχ, μωρέ, θά τ'ο... φάγαν τ'α παλητσούκλα!..

Άκουμισμένος στή μακρ'ια του κ' αυτός

Θά τ'α φάγαν τ'α παλητσούκλα...

Με τ'η μακρ'ια άγκλίτσα του ό Πάρεδρος

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.